

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „СКРИПТА ПО АНГЛИСКА
КНИЖЕВНОСТ XIX ВЕК“ ОД АВТОРИТЕ ДОЦ. Д-Р НАТАЛИЈА ПОП
ЗАРИЕВА И ДОЦ. Д-Р КРСТЕ ИЛИЕВ, ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.1902-50/8 од 301. редовна седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 19.2.2025 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Ева Ѓорѓиевска, редовен професор на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип;
- доц. д-р Марија Крстева, доцент на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис со наслов „СКРИПТА ПО АНГЛИСКА КНИЖЕВНОСТ XIX ВЕК“ од доц. д-р Наталија Поп Зариева и доц. д-р Крсте Илиев, наменет за студентите на прв циклус студии на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Ракописот со наслов „СКРИПТА ПО АНГЛИСКА КНИЖЕВНОСТ XIX ВЕК“ припаѓа во научната област англиска книжевност, според меѓународната Фраскатиева класификација.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Филолошки факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „СКРИПТА ПО АНГЛИСКА КНИЖЕВНОСТ XIX ВЕК“ од доц. д-р Наталија Поп Зариева и доц. д-р Крсте Илиев е пишуван според наставниот план и програма за предметот Англиска книжевност XIX век. Овој предмет се изучува како задолжителен предмет на студиите од прв циклус на Студиската програма по англиски јазик и книжевност акредитирана во 2021/2022 год. на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во втора година од студиите, трет семестар, со неделен фонд на часови 2+2+1 и 6 ЕКТС.

Предложениот ракопис е во согласност со наставната програма и во најголем дел ја опфаќа наставната материја за студиската програма за којашто е наменет.

Ракописот е замислен како дополнување на основната литература во изучувањето на наставните содржини по предметот Англиска книжевност XIX век. Тој содржи наративен дел, комбиниран со извадоци од репрезентативни автори и текстови, кои ќе им помогнат на студентите полесно да ги разберат и да ги усвојат содржините од наставната програма, да формираат продлабочени знаења за делата од периодот на англискиот романтизам кои се фокус на проучување, да донесуваат аргументирани заклучоци, да пристапат споредбено кон материјалот, заземајќи притоа свое критичко становиште.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот е напишан на англиски јазик во А4 формат со нормален проред, употребен е фонт Arial, со големина

на буквите 11. Текстот е поделен на два основни дела од кои првиот се однесува на историскиот контекст и поетиката на романтизмот како правец (**PART I The Age of the Romantics: Emotion and Experimentation / Дел први – Времето на романтичарите: емоција и експеримент**), а вториот дел се сосредоточува на викторијанската епоха во Англија и на авторите кои се вбројуваат во неа (**PART II The Victorians: An Era of Rapid Change / Дел втори – Викторијанци: време на брзи промени**). Секој од овие два дела е поделен на неколку поглавја кои се однесуваат на конкретен автор. Имено, првиот дел брои седум, а вториот дел пет поглавја, така што целокупниот ракопис е составен од дванаесет целини, посветени на дванаесет клучни имиња од англиската литература на периодот кој се изучува. Скриптата се состои од 88 страници текст, а се вметнати и слики со портрет за секој поединечен писател.

Обемот на ракописот и неговата содржина ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и е во согласност со Наставната програма за реализација на часовите по предметот Англиска книжевност XIX век. Исто така, скриптата е подготвена според критериумите и стандардите согласно со Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Скрипта што обработува иста содржина за реализација на часовите по предметот Англиска книжевност XIX век на УГД досега не е објавена. Ракописот е квалитетно изработен труд од областа на литературата на романтизмот и е од особена важност за едукацијата на идните наставници и преведувачи по англиски јазик. Тој претставува неопходно и значајно учебно помагало за студентите кои студираат англиски јазик и книжевност.

Краток опис на содржината: Ракописот е напишан на англиски јазик. Вокабуларот кој се содржи во прашањата е разбирлив и приспособен на нивото на познавање на англискиот јазик за студентите од втора година на групата за Англиски јазик и книжевност. Целта на скриптата е подетална разработка и примена на содржините од наставниот материјал и смета дека е од особена важност за полесно совладување на книжевни текстови кои датираат од 19 век, а се во склоп на предметот Англиска книжевност XIX век. Ракописот содржи претставување на авторот, по што следи извадок од негово познато дело и прашања кои треба да го воведат студентот во критички пристап на анализа и синтеза на литературното дело. Прашањата поттикнуваат лично видување, но и критичко и компаративно размислување на повисоко ниво како анализа, синтеза и евалуација, со цел да се развие способноста за критичко размислување и книжевна анализа.

Скриптата најпрвин започнува со вовед во романтизмот како основа за презентација и анализа на споменатиот културолошки и интелектуален период. Понатаму се претставени клучните автори и дела со детални аналитички и есеистички прашања и коментари. На тој начин се отсликани најважните теми, идеи и литературни стилови од периодот поделени по поглавја. Тие вклучуваат теми како „Општествена критика и религија“, претставени преку делата на поетот Вилијам Блејк, потоа следи темата „Природа и имагинацијата“ претставена со поетските записи на Вилијам Вордсворди. На тоа се надоврзува темата за „Натприродното и сублимното“ преку поезијата на Семјуел Колриџ. Следи тематиката на „Експресите на страста и херојската борба“, олицетворени

во поезијата на бунтовниот романтичар Џорџ Гордон Бајрон. „Немирниот дух на романтичарскиот идеализам“ соодветно е претставен преку стиховите на поетот Перси Шели, „Потрагата по убавина и вечноста“ преку стиховите на Џон Китс. Овој прв дел од претставувањето на англискиот романтизам се заокружува со темата за „Научната анализа и моралната должност“ во делата на англиската авторка Мери Шели.

Вториот дел од скриптата го опфаќа викторијанскиот период препознатлив во слоганот „Ера на брзи промени“. Како прво поглавје на овој дел се обработува темата за „Реализмот и натприродното“, олицетворени во делото на Чарлс Дикенс. „Викторијанското општество“, пак, се разработува во делото на Роберт Стивенсон. За „Дедукција и научна имажинација“ се земени репрезентативните детективски дела на Артур Конан Дојл, а за „Модификација на човештвото преку науката“ – делото на Х.Џ.Велс. На крајот, во последното дванаесетто поглавје, се дава преглед на избрани поетски дела од викторијанската епоха.

Со оваа скрипта студентите ќе можат критички да пристапат во анализата на литературните дела и периоди во англиската книжевност во текот на XIX век. Преку распознавање на најважните теми и идеи, студентите ќе ги развиваат своите критички вештини. Исто така, ќе можат да направат компаративна анализа на концептите од тие дела и нивното разбирање во тој период и денес. Понатаму, преку оваа скрипта студентите ќе го прошират својот вокабулар и разбирање за литературните периоди и стилови. Исто така, преку пишување есеи, прераскажување и аргументирање ќе ги развиваат своите вештини за пишување.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на наведените и образложени факти за содржината на ракописот со наслов „**СКРИПТА ПО АНГЛИСКА КНИЖЕВНОСТ XIX ВЕК**“ од доц. д-р Наталија Поп Зариева и доц. д-р Крсте Илиев, Рецензентската комисија констатира дека е напишан според наставниот план и програма предвидени за предметот Англиска книжевност XIX век на Филолошки факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Содржината на ракописот, прегледноста и организираноста на секое поглавје, односно видот на прашањата и вежбите овозможуваат успешно следење и совладување на материјалот од наставната дисциплина за којашто е наменет.

Исто така, приложениот ракопис во целост ги задоволува критериумите и условите за издавање на електронска скрипта според Правилникот за единствени услови за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, ракописот со наслов „**СКРИПТА ПО АНГЛИСКА КНИЖЕВНОСТ XIX ВЕК**“ од доц. д-р Наталија Поп Зариева и доц. д-р Крсте Илиев да го прифати за објавување како рецензирана електронска скрипта.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Ева Ѓорѓиевска, с.р.

Доц. д-р Марија Крстева, с.р.